

'El tren era ple de dones i nens, perquè els homes ja els havien dut cap Argelers'

ALBERT SOLER | TORROELLA DE MONTGRÍ

Com va acabar el seu pare, català, a Mathausen?
Perquè ja abans de la guerra civil havia sigut sergent del cos d'enginyers. Més tard es va casar, va venir cap aquí, a Calonge, amb la meua mare i va començar a treballar de mecànic i després de taxista. Però en esclatar la guerra es va presentar voluntari -va ser dels primers- i el van fer capità de l'exèrcit de la República. En perdre la guerra, vam haver de marxar tota la família cap a França, perquè hauríem patit represàlies
Què va passar en arribar a França?
A ell el van tancar al camp d'Argelers, i a la mare i els nens ens van portar a la Bretanya.
I després?
Quan el van alliberar vam anar tots a París, i el meu pare es va

'El tren era ple de dones i nens, perquè els homes ja els havien dut cap Argelers'

posar a treballar en una fàbrica. Al cap de tres mesos va venir la Gestapo a l'hotel on vivíem i el van detenir. Ni tan sols van explicar per quina raó.

Hi va haver algun delator?

O això, o el meu pare col·laborava amb la resistència. Mai no ho hem sabut.

Què li va passar?

Primer els van dur -a ell i altres detinguts- a la Santé, a París mateix, on hi van estar prop d'un mes. A l'agost ja els van dur a Mathausen. A l'octubre al meu pare el van traslladar a un altre camp, on va morir el 13 de desembre.

Quina edat tenia vostè, quan va marxar a França amb tota la família?

Tenia tot just cinc anys i mig.

O sigui que pocs records en deu conservar.

Sí que en tinc. Recordo que el meu pare m'asseia a la falda i em feia manyagues. També tinc records d'ell jugant als escacs, que li agradaven molt. I tinc un record clar, perfecte, d'unes quantes vegades que vaig poder anar-lo a veure a la Santé, quan hi estava pres.

Quan va saber que havia mort en un camp de concentració alemany?

Amb la meua mare vam tornar aquí l'any 1943. Però de la seva mort no en vam saber res fins acabada la guerra, a través de la Creu Roja Internacional. Jo ja tenia 10 anys.

La Guerra Civil la recorda?

No. Curiosament els meus primers records són quan agafem el tren a Portbou, cap a la Bretanya. Era ple de dones i nens, perquè els homes els havien dut cap a Argelers. A partir d'aquí ho recordo tot.

Una nena com vostè ho vivia amb por?

No, a la meua edat allò era com una aventura. No tenia gens de por.

La que devia estar espantada seria la mare...

La meua mare era molt valenta. Era una dona amb molta empenta... era aragonesa.

Tornem a la fugida: com era aquell tren amb què marxaven?

Ple de senyores i de nens i nenes com jo. El viatge va durar dos dies i a les estacions on ens aturàvem ens donaven pa amb xocolata per menjar i també ens donaven roba. En arribar a la Bretanya ens van instal·lar en una

mena de gran casa de colònies.

Considera que els francesos els van tractar bé?

Mmm, es pot dir que sí, que a nosaltres ens van tractar bé. Després d'aquella casa de colònies ens van buscar cases particulars. Ens va tocar la d'una senyora amb una mica de mal caràcter, però bé... (riu).

I després van enxampar la ?guerra a França.

Sí, fins al 43 que vam tornar. Quan els alemanys bombardejaven hàviem d'anar als refugis, hàviem d'anar a escola amb una màscara antigàs a la maleta... Vam viure bombardejos aquí, i després bombardejos allà.

Va arribar a veure alemanys?

I tant que sí, massa hi tot. Anava a escola amb amigues meves que, pobretes, havien d'anar amb el triangle groc enganxat a la màniga perquè eren jueves.

Quan van tornar a Catalunya van tenir problemes?

Com tots els que hàviem marxat, en tornar aquí la meva mare havia d'anar cada setmana a Girona a presentar-se a la comissaria. I això que era llevadora i mai no va tenir res a veure amb cap partit polític ni amb res. Per sort, va trobar un comissari que era una bellíssima persona -també n'hi havia (somriu)- que ens va ajudar a trobar feina per a la mare de llevadora, aquí a Torroella.

Amb tot el que ha viscut i patit, com veu l'escalada de tensió actual entre Catalunya i Espanya?

Jo que ho he viscut, penso que no s'ha de repetir mai més. Res no pot justificar un enfrontament com aquell. La gent s'hauria d'adonar del que va passar i mai més s'hauria de repetir res de semblant.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/comarques/2014/02/13/tren-ple-dones-nens-homes/656275.html?utm_source=rss